

organiseren i.s.m. het ICF-Platform voor Nederlandstalig België

OPLEIDING

International Classification of Functioning, Disability & Health (ICF)

Situering

Het biopsychosociale model (BPS-model) is een synthese van de 'medische' en de 'sociale' visie op gezondheid. In het **medische model** van gezondheid gaat men uit van een rechtstreeks verband tussen de aandoening of ziekte en de gezondheidsproblemen. Ziekte, handicap, enz. zijn (medische), persoonsgebonden problemen. Aldus ligt de nadruk op (individuele) behandeling. In het **sociale model** wordt een aandoening of ziekte niet zozeer beschouwd als een kenmerk van een individu, maar als een toestand die wordt bepaald door een complex van factoren die grotendeels met de sociale omgeving samenhangen. Ziekte, handicap, enz. zijn maatschappelijke, 'politieke' problemen. Aldus ligt de nadruk hier op sociale actie. Het **BPS-model** maakt een synthese van beide complementaire modellen door het menselijk functioneren te beschouwen als een samenspel tussen biologische, individuele en sociale factoren. Het is dit model dat de Internationale Classificatie van het Menselijk Functioneren (ICF) ondersteunt.

De ICF is de vertaling van de in 2001 gelanceerde *International Classification of Functioning, Disability & Health* van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) en vervangt de *International Classification of Disability, Impairment and Handicap* (ICIDH). De ICF bedoeld is om een omvattende omschrijving te geven van de **situatie waarin iemand functioneert**. De ICF wil een gemeenschappelijk taalgebruik en denkkader bieden dat dienstig kan zijn in de gezondheidszorg, onderwijs, revalidatie, wetenschappelijk onderzoek, ... voor al wie werkt met mensen met een beperking.

Doelgroep

Artsen, paramedici, kinesitherapeuten, psychologen, (ortho)pedagogen, verpleegkundigen en leidinggevenden werkzaam in het onderwijs, de welzijns- of gezondheidszorg, of de sector arbeidsintegratie of de hierbij betrokken overheden.

Begincompetenties

- De begincompetenties voor deze module zijn de eindcompetenties van de corresponderende bachelor- of masterdiploma's horend bij de beroepsgroepen van de doelgroep
- Ervaring in onderwijs, welzijns- en gezondheidszorg

Bij twijfel hierover gelieve contact op te nemen met één van de organisatoren.

Eindcompetenties

KENNIS (ACADEMISCHE COMPETENTIES)

- Het biopsychosociale model in gezondheidszorg kennen
- Kennis hebben van het medische, sociale, culturele model en burgerschapsparadigma in handicap
- De ICF kunnen kaderen in de geschiedenis van de classificatie van handicap
- De ICF als kader kennen voor het evalueren van het functioneren van individuen en voor het opstellen van een begeleidingsplan

VAARDIGHEDEN (BEROEPSGERICHTE COMPETENTIES)

- Een functioneringsprobleem kunnen situeren in termen van de ICF-componenten:
 - o stoornissen in functies en anatomische eigenschappen
 - o beperkingen in activiteiten en participatieproblemen,
 - o barrières en facilitatoren in omgeving en persoonlijke factoren
- De ICF-checklist kunnen gebruiken
- Een functioneringsprobleem kunnen klasseren en coderen in termen van de ICF
- Het ICF-denkkader kunnen aanreiken in de eigen setting
- Een institutioneel plan kunnen maken vanuit het ICF-kader
- Een functioneel profiel kunnen opstellen in termen van de ICF en de relevante kenmerken ervan kunnen vertalen in een verslag

ATTITUDES

- Mensen met een functioneringsprobleem/beperking bejegenen vanuit een gelijkwaardig burgerschapsperspectief
- Mensen met een beperking bejegenen vanuit hun mogelijkheden
- Mensen met een beperking als volwaardige partner betrekken in elk beslissingsproces omtrent hun leven

Inhoud opleiding

De opleiding bestaat uit een **inleidende studiedag** en **drie vervolgdagen**. De inleidende studiedag kan ook **afzonderlijk** worden gevolgd.

DAG 1: INLEIDENDE STUDIEDAG (OOK AFZONDERLIJK TE VOLGEN)

- Historische evolutie van de conceptuele kaders rond handicap
- Het biopsychosociale model aan de basis van de ICF
- Situering van de ICF in de classificatiesystemen van de WHO
- Kennismaking met het-ICF kader
- Het ICF-kader in de doelgerichte en patiëntgerichte zorg
- Plenaire oefeningen ter illustratie
- Implementatie voorbeelden uit verschillende subsectoren

DAG 2: HANDVATTEN VOOR IMPLEMENTATIE

- Kennismaken met het gebruik van checklists
- Kennismaken met het gebruik van coresets
- Tools verkennen: WHO-DAS 2.0 (Disability Assessment Schedule)
- Oefeningen met coderen (papieren codering en online codering)

Vanaf dit moment worden de cursisten ingedeeld volgens sector van toepassing. Het is in deze groepen dat de workshops op dag 3 doorgaan. Tijdens dag 2 worden de workshops ingeleid door de desbetreffende begeleider.

DAG 3: IMPLEMENTATIE ICF OP HET WERKVELD

Er wordt de hele dag in workshops gewerkt. Deze workshops zijn zo praktijkgericht mogelijk en bestaan uit opdrachten die de cursisten moeten uitvoeren. Onderwerpen van de workshops zijn:

- Arbeidsintegratie
- Onderwijs
- Zorgtraject Chronische Zorg & multimorbiditeit
- Handicapevaluatie (voor overheidsdiensten)
- Revalidatie en zorg/ondersteuning van kinderen en volwassenen met een beperking (lesgever: Nadja Brocatus)
- Geestelijke Gezondheidszorg
- Ouderenzorg
- ...

De cursisten maken een korte voorstelling in powerpoint die het resultaat van hun werk weergeeft.

DAG 4: VOORSTELLING RESULTATEN AAN EXPERTPANEL

Voorstelling resultaat workshops aan de volledige groep en aan een expertpanel. Het expertpanel geeft kritische feedback en verdere tips voor uitwerking.

Didactische methoden

- Presentaties
- Seminarienvorm (workshops): leren werken met oefeningen en opdrachten
- Leren werken met online versie

Evaluatie

Schriftelijk uitwerken van een praktijkvoorbeeld met mondelinge presentatie tijdens dag 4

Certificering

Deelnemers ontvangen na de opleiding een certificaat van de WHO-FIC Collaborating Centre te Nederland alsook van de Universiteit Antwerpen. De opleiding staat voor 3 studiepunten.

Verdieping en follow-up

Een train-the-traineropleiding wordt georganiseerd o.l.v. WHO-collaborating centre RIVM voor wie de ICF zelf wil onderwijzen aan andere professionelen. In 2012 wordt deze in synergie met deze ICF-module georganiseerd, d.w.z. dat de deelnemers aan de train-the-trainer ook de twee eerste dagen van de module ICF moeten meemaken.

Literatuur

Verplicht aan te schaffen:

ICF Nederlandse vertaling van de <i>International Classification of Functioning, Disability and Health</i> , Houten: Bohn, Stafleu & Van Loghum, 2007 (60€)

Downloadbaar:

ICF-brochure <http://www.rivm.nl/who-fic/in/BrochureICF.pdf>

ICF-compilatie: <http://www.rivm.nl/who-fic/in/ICFwebuitgave.pdf>

ICF-basisinformatieset: http://www.rivm.nl/who-fic/in/ICF%20basisinformatie_files/frame.htm

WHO Disability Assessment Schedule: <http://www.who.int/icidad/whodas/index.html>

Lesgevers

- **Drs. Huib Ten Nabel** (hoofd WHO Collaborating Centre Nederland)
- **Prof. dr. Jo Lebeer** (Universiteit Antwerpen, ELIZA Vakgroep Eerstelijns- & Interdisciplinaire Zorg/Handicapstudies)
- **Dr. Pauline Boeckxstaens** (huisarts, onderzoeker Universiteit Gent)
- **Saskia Decuman** (ergotherapeut, onderzoeker Universiteit Gent)

Voor de tweede, derde en vierde lesdag worden gastdocenten voorzien uit diverse disciplines, sectoren en domeinen met praktische ervaring in het werken met de ICF.

Praktisch

Data en locatie:

Dag 1: vrijdag 23 maart 2012 - Universiteit Antwerpen, Campus Drie Eiken, Wilrijk

Dag 2: vrijdag 27 april 2012 - Sig, Destelbergen

Dag 3: dinsdag 16 oktober 2012 - Universiteit Antwerpen, Campus Drie Eiken, Wilrijk

Dag 4: donderdag 15 november 2012 - Sig, Destelbergen

telkens van 9 – 16.30 uur

Kostprijs:

Dag 1 (inleidende dag): **90 euro** (code 119) (kan apart worden gevolgd)

Totaalprijs 4-daagse opleiding: **592 euro** (code 120) (inleidende dag inbegrepen)

Aantal deelnemers:

Dag 1 (inleidende dag): minimum 25 – maximum 150

4-daagse opleiding: minimum 20 – maximum 40

Documentatie, koffie en maaltijden inbegrepen.

Accreditering werd aangevraagd via de Universiteit Antwerpen.

Uiterste inschrijvingsdatum: 9 maart 2012

Inschrijven is alleen online mogelijk via www.sig-net.be

Meer info?

Hebt u nog vragen, aarzel dan niet om contact op te nemen met één van volgende personen (contactgegevens op de volgende bladzijde): Jo Lebeer, Jan Scheiris, Saskia Decuman of Pauline Boeckxstaens

ICF-Platform voor Nederlandstalig België

Deze training is het resultaat van de werking van het ICF-Platform voor Nederlandstalig België. Dit is een ad hoc werkgroep met tot nog toe de volgende leden:

- **Saskia Decuman**, ergotherapeut en onderzoeker Universiteit Gent. Faculteit Geneeskunde en gezondheidswetenschappen. Vakgroep Inwendige ziekten. Dienst Reumatologie UZ Gent. saskia.decuman@ugent.be
- **Dr. Pauline Boeckstaens**, huisarts en onderzoeker Universiteit Gent, Faculteit Geneeskunde en gezondheidswetenschappen. Vakgroep huisartsgeneeskunde en eerstelijnsgezondheidszorg. pauline.boeckstaens@ugent.be
- **Prof. dr. Jo Lebeer**, Universiteit Antwerpen, Faculteit Geneeskunde & Gezondheidswetenschappen, Universiteit Antwerpen, ELIZA Vakgroep Eerstelijns- & Interdisciplinaire Zorg/Handicapstudies. jo.lebeer@ua.ac.be
- **Jan Scheiris**, psycholoog, Sig en Federatie van Centra voor Ambulante Revalidatie. Jan.Scheiris@caroostakker.be
- **Fons De Schutter**, voorzitter Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Kinesitherapeuten (WVVK). fons.deschutter@skynet.be
- **Valentin Schroyen**, lic. Kinesithérapie, WVVK en Provinciale Hogeschool Limburg (PHL), Opleiding Revalidatiewetenschappen en Kinesithérapie. valentin.schroyen@telenet.be
- **Prof. dr. Wilfried Brusselmans**, psycholoog, professor interuniversitaire master verzekeringsgeneeskunde
- **Rudi Ghysels**, Ergotherapeut, Praktijklector Ergotherapie PHL. RGhysels@mail.phl.be
- **Dr. Inge Van Trimont**, Permanente Ondersteuningscel CLB GO! inge.van.trimont@g-o.be
- **Prof. dr. Karel Hoppenbrouwers**, Dienst Jeugdgezondheidszorg KULeuven.
- **Prof. dr. Peter Donceel**, departement maatschappelijke gezondheidszorg KULeuven. Peter.Donceel@med.kuleuven.be
- **Dr. Moniek De Keyser**, Voorzitter Vlaamse Wetenschappelijke Vereniging voor Jeugdgezondheidszorg. moniek.dekeyser@telenet.be
- **Prof. dr. Filip De Keyser**, buitengewoon hoogleraar reumatologie, Universiteit Gent. filip.dekeyser@ugent.be
- **Dr. X. Janssens**, Reumatologie, Verzekeringsgeneeskunde en medische expertise. AZ Sint Lucas Gent en UZ Gent. janssens.bvba@skynet.be
- **Drs. Huib Ten Napel**, Hoofd WHO-FIC Collaborating Centre in the Netherlands. Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM). huib.ten.napel@rivm.nl
- **Prof. dr. Jan De Lepeleire**, huisarts, Academisch Centrum Huisartsen geneeskunde KULeuven. Jan.DeLepeleire@med.kuleuven.be
- **Kristof Uvyn**, ergotherapeut, lector Hogeschool Gent opleiding bachelor in de ergotherapie. kristof.uvijn@hogent.be
- **Dominique Van de Velde**, MrMSc Occupational Therapy Karolinska Institutet. Drs Universiteit Gent Revalidatiewetenschappen en kinesithérapie Gent. Programmadirecteur Interassociatieve Master in de ergotherapeutische wetenschappen. dominique.vandavelde@arteveldehs.be
- **Patrick Ruppol**, Beleidsadviseur Groep LITP, pedagoog, master gezondheidszorgbeleid. Bestuurder federatie van Consultatiebureaus. p.ruppol@litp.be
- **Patricia De Vriendt**, ergotherapeut, gerontoloog, Drs., onderzoeker, docent aan de vakgroep Gerontologie, Faculteit Geneeskunde en Farmacie, VUBrussel. patricia.devriendt@vub.ac.be

Het engagement van de bovenstaande personen wordt tot op heden reeds ondersteund door de volgende organisaties:

 <p>Universiteit Gent</p>	 <p>Universiteit Antwerpen</p>	 <p>Sig vzw</p>
 <p>Federatie van Centra voor Ambulante Revalidatie</p>	 <p>Wetenschappelijke Vereniging van Vlaamse Kinesitherapeuten vzw</p>	 <p>Provinciale Hogeschool Limburg</p>
 <p>Katholieke Universiteit Leuven</p>	 <p>Onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap</p>	 <p>Vlaamse Wetenschappelijke vereniging voor Jeugdgezondheidszorg</p>
 <p>'WHO-FIC Collaborating Centre' in Nederland Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu</p>	 <p>Federatie van Consultatiebureaus</p>	 <p>Vrije universiteit Brussel</p>